

WOUTER JANGEN, BAKKER EN WINKELIER TE GEMERT ANNO 1863.

In het archief van de Arrondissementsrechtbank van Eindhoven (Rijksarchief Schaarsbergen doos 84E) trof ik de hierna volgende boedelinventaris aan, die op 7 oktober 1863 werd opgemaakt wegens faillissement.

Het bestuderen van een inventaris is te vergelijken met het doen van een archeologische opgraving: wat je ziet is niet altijd wat het is, je moet ook letten op wat er niet is. Het lezen van een inventaris is verder te vergelijken met een bezoek aan een oudheidkamer: je ziet het interieur van de winkel en tegelijk de bakker, die even uit de bakkerij is gekomen, achter de toonbank en de klant vraagt "een quaterntje klein postpapier" of "een once moppen". Je leest "een mandje met vuil ondergoed" en je ziet tegelijk de vrouw bezig met haar dingen van alledag.

Het rustig bekijken van deze inventaris betekent ook een bezoek aan een Gemerts gezin van ruim 100 jaar geleden; in de keuken, zittend op één van de zes "stoelen met biezen zittingen", luistert U naar de "staande klok" en kijkt naar de "zes borden boven de slaapstede" tot de vrouw des huizes van "de goot" komt met een "trekpot, melkkan en vijf kommetjes".

Het geheel komt over als een dorpswinkel uit de vorige eeuw.

Nu volgt de inventaris:

In den winkel:

eene winkelbank	f 7,--
een koffijmolen	1,--
een bakje met koffijmaat	0,25
eene houten weegschaal	0,75
gewigten: een pond, twee once, twee van één once	
een tweelood, een lood en een half lood	1,25
een houten rekje	0,25
een koperen weegschaal	0 50
een houten bakje en een paier met blauwsel	0,75
vier bakjes met rommel	0,15
een ijzeren bakje met koperrood en soda	0,15
een bakje met inktkoker, pennenhouder en cachet	0,05
een open rek	0,15
vijf ledige tonnetjes	0,75
drie tonnetjes, waarvan twee met moppen ongeveer zes	

pond	1,05
een blikken bus en oude blikken trommel	0,25
een blikken trommel met kleingoed	1,50
twee karafaten en twee glazen potten, waarvan één stukkend	0,75
een blikken stroopkan	0,20
eene ledige sodaflesch	0,05
twee pakjes chocolade	0,20
een aarden pot met ongeveer twee ponden honig en houten lepel	0,45
acht klosjes, vier kaartjes en een pakje veterband	0,20
drieen twintig strengetjes lint	0,20
twee en een half pakje haken en ogen	0,27 $\frac{1}{2}$
zestien quaterntjes klein postpapier	0,16
elf pakjes wit garen	0,35
elf en een half kaartje knopen, een doosje verschil- lende knopen en een doosje teekenkatoen	0,35
vier blikken bussen, waarvan twee ledige en twee met eenige moppen	2,--
twee blikken trommels, de eene met een half pond moppen	1,75
een bak met een weinig sodazeep, lakmoes en een veger	0,10
twee bakken, de één geheel, de ander omtrent half vol moppen	0,25
in een bak ongeveer een pond rijst met twee blikken scheppers	0,25
twee fictieve kazen, een steenen kan en rommel,	
10 pond peperkoek	1,25
twee bennetjes	0,08
eene winkelkast met bakken en laden	20,--
eene glazen winkelkast	3,--
een papierrek	0,10

In het kamertje lings met eene raam uitzierende op de
straat:

zeventien paar klompen	f	1,70
een gipschen vergulden crucifix		0,25
een houten kinderpaardje benevens verder		
kinderspeelgoed		0,20
twee stoelen met biezen zittingen		1,--
een tafeltje		0,50

twee schilderijtjes

0,25

In de keuken:

zes schilderijen en een kleintje	f	3,--
een spiegeltje		0,10
zes borden boven de slaapstede		0,25
bedgordijnen en schoorsteenkleedje.		1,25
een schop, tang, oud blik, twee trefters om een ketel op te zetten		0,25
een koperen theeketel en twee ijzeren potten		1,75
een ijzeren ketting		0,25
een turfbak		1,50
zes stoelen met biezen zittingen		4,--
een oud kabinet	15,--	
zeven stuks ondergoed		1,25
vier handdoeken, een katoenen voorschoot, twee dasjes, kinderkieltje.		1,50
eene staande klok		7,--
een wijwatervaatje		0,10
twee boekjes en rommel		0,20
een vederen bed met toebehooren en kinderbedje		0,20
eene tafel		2,50

In de kamer achter de keuken:

eene linnenkast	f	6,--
eene kaars		0,25
eene gipschen pendule zonder uurwerk		0,10
een stoel met biezen zitting		0,75

In eene bergplaats regts van de keuken:

eene tafel en tonstelling	f	3,--
rommel		0,05

Op de goot:

eene meelbank	f	2,--
acht tinnen lepels		0,40
een bak met twee broodmessen en dertien vorken		0,50
een koffijkan en twee koperen koffijpotjes		2,25
een koperen en twee blikken lampen en oliekruike		1,10
een blikken kruik en drie bakjes		0,50

een lantaarn, peperbus, zoutvat, vuurtest en twee blikken		0,60
een trekpots, melkkan en vijf kommetjes		0,25
twaalf witte aarden borden en twee dito kommen		1,10
vijf roomertjes		0,20
eene melkkan en rommel		0,20
een emmer en waschbakje		0,10
een ijzeren ketel met deksel		0,85
<u>Op de kamer met één venster</u>		
twee paar bedgordijnen	f	2,--
twee schilderijtjes en een gipschen beeldje		0,25
een snijpost en heulbank		0,20
hout		0,15
een vuurstoof		0,20
<u>In eene trapkast een jas, een pet, een japon en kin- derjurk</u>		
	f	1,25
een kinderbed van kaf met toebehooren		1,50
een stoel met biezen zitting		0,40
<u>In den kelder:</u>		
drie stuks steenen potten, één met ingemaakte boonen	f	3,50
twee tonnen en twee kuipjes		0,30
ongeveer drie vat aardappels		1,05
<u>In het achterportaal:</u>		
vier paar klompen en drie paar oude schoenen benevens een mandje met vuil ondergoed	f	0,75
een varkenston		0,20
<u>In de bakkerij:</u>		
twaald horretjes	f	1,25
vijf ijzeren platen		2,--
een ijzeren doofpot		1,--
drie ovenschietters met twee ijzers		1,--
twee xagen en een vuurijzer		0,75
eene weegschaal, een bezem, een handveger en twee plankjes		0,40

een ijzeren vorm met krabber en een ovenlampje	f	0,80
vier ijzeren en drie houten bakjes		0,70
een aarden vorm en een oud rommelkastje		0,25
een houten bak met vier zakken en een kuipje		0,70
een trog met deksels		5,--
een kleine trog met gistpot		1,--

Op den zolder:

drie balen en drie tonnen met houtskool	f	1,80
twintig bezems		0,20
een bakje en een zak met eikelen		0,50
drie tonnen, drie bakken en een kripje		0,80
een kist half vol met moppen		1,--
een builmolen met korenschop en blik, twee zeven		5,--
twee consoles met vormen een pot met zaad en verdere rommel		0,25
een lessenaar met scheurpapier en een tafeltje		0,75

In de schuur en het varkenshok op de plaats:

zeventig takkebosschen	f	0,75
een hoop stroo		0,35
brandhout		1,--

Wijders:

een gouden slot met kralen	f	3,--
twee oude winkelboeken en een winkelboek voor den tegenwoordigen stand van zaken		
een afschrift eener koopakte van huis, erf, tuin en schuur		
elf facturen		
vier aanslagbiljetten van grondbelasting, personeel en patentrecht		
een biljet van plaatselijke belasting		
een zakje kwitantiën		
brieven		

M.A. van der Wijst.
